

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: . . . . . Vidéken: . . . . . Egy hónap . . . . . Negyedévre		Felelős szerkesztő: Dr. MÓRICZ PÁL. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piac-utca 47. és 49. szám.
---	--	--	---

Egy szép ünnep.

(B. B.) . . . . . Ezekből a zavaros hullámokból mint egy rendithetetlen szikla emelkedik ki egy dolog, a magyar állam pénzügyeinek rendezettsége, a magyar állam hitele.

Ezt persze Lukács László mondotta, a maga jubileumi ünnepén. A hasonlat szép és találó, mert azok a hullámok, melyekből kiemelkedik pénzügyi rendezettségünk, csakugyan zavarosak. Csaknem pizkosak. Lapos koponyájával, apró pislogó szemével, tátongó torkával kiemelkedik belőle a magyar pénzügyi politika. Vizilóhoz hasonlít, mert vízi számár nincs. Ennek az állatnak igen egyszerű politikája van: amit utjában talál, azt megeszi. Ennélfogva állapota rendezett.

A magyar állam hitelén csakugyan nem fogott ki az obstrukció. Nem vesztette el fejét a börze sem a politikai krízisek idején. Vajjon miért volt e nyugalom? Hát bizonyosan azért, mert a politikai hullámok nem a magyar állam alapépitményeit fenyegették. A fenyegető törekvés nem az állam-

eszmé megbontását, ellenkezőleg: a nemzeti állam erőteljesebb kiépítését célozta. Abban pedig, hogy a nemzeti aspirációk fogják megbuktatni a nemzetet, nem hitt senki sem. Hiába mondogatják a bukott miniszterek, hogy ők az utolsó alkotmányos gyertyaszálak; hiába mondja Tisza István, hogy most talán utoljára van alkalmunk rendezni az ügyeinket: nem akar itt megrémülni senki sem. Lukács László pénzügyi politikájában bizik talán annyira a világ? Ördögöt. Biznak a nemzet életerejében, mely a pénzügyi politika daczára is megmaradt.

Csakugyan, ezt azt országot az adópréssel összevadászták még máig sem sikerült. Pedig jól dolgoztak vele. A tudomány ez volt: azt a pénzt, ami a polgárok millióinak zsebében oszlott meg, szépen összevarázsolni a pénzügyminiszteri tárczába. Sikerült a büvészet. Lukács Lászlónak a pénztára rendezett, hanem a mi zsebünk lapos.

Frivol tréfának tartom azonban a magyar állam pénzügyeinek rendezettségével dicsekedni olyan országban, ahol az állam nemcsak a felesleget

adóztatja meg, de a szükségét is és az élet gyökereiből is kiszívja a tápláló nedveket. Erkölcstelenebb adótipus nincs, mint az, amit a létszükségleti cikkek fogyasztására vetnek ki. Ilyen a hus-, a borfogyasztási adó, a cukoradó. Egy adónem, melyet az ember azért fizet, mert nem füevöként jött a világra.

Husra, cukorra, sóra szükség van az emberi szervezetnek. A nemzeti munkaképesség egyik biztos fokmérője az elfogyasztott husmennyiség. A munka ember hust fogyaszt; az embernek állati hust kell fogyasztania. A hus tehát legfőbb fűtő anyaga a nemzet munkagépezeteinek. E fűtőanyagot megdrágítani egyenlő a nemzeti munkaképesség sorvasztásával. Már pedig az állam ezt teszi.

Az olcsó marhasót nagy nehezen sikerült megszerezni. A trónbeszédben is előfordult. Hány vegyész törte azonban fejét azon, nehogy a denaturált sót az ember is megehesse. Nehogy a marha vályujából sózza meg kenyereit a rendezett állam polgárja. Nehogy

Debreczeni kistükör.

[Képviselőjelöltekről.]

Jászi Viktor dr.

Természtelen a katonamértéket alig üti meg bár magassarku cipőt, hosszú fényes köcsögkalapot visel. Ebben a burzakállas kis testben azonban sok, nagy az akarat. Nem köznapi ember. Többször eredeti, önálló gondolkodásáról, rézeitéről is bizonyosságot adott; éppen ezért érthetetlen, sőt viszátszó, hogy ilyen a magafejével gondolkozó ember Tiszagárdistának csap fel. Ez nem bizonyíthat mást, minthogy ebben az érdekes, tanult emberben is túlteng az önzés. Korunk fia és korunk hőseként még a csufos bukás árán is kész — fellelérvényesülni.

Ilyen környezetben, ilyen forgatagban, ilyen próbákozás eszközökkel részvétellel látjuk doktor Jászit. Vajha szive, esze jobban hozzatudna melegedni a magyarföldhöz és fajhoz; ekkor eldobná magát a hideget és meleget ugyancsak szájából fúvó sárgafekete fogu kísérőket. Ekkor a részvét és a visszatetsz s helyett a nemzeti szeretet hálójának inletése bontaná ki az ő sokoldalú tehetségének magasabb röpülésre is erős szárnyait.

Örnagy ur Münnich.

A debreczeni II-dik választókerületbe a nevezetes Münnich Aurélt fogtak meg, toltak ki Tisza parti jelöltül.

Örnagy ur Münnich már annyi szolgálatot teljesített Bécsnek, hogy rég megerdelt volna, miszerint Botrácsék tartalékos osztrák generálisnak nevezzék ki; mert örnagy ur Münnich már évtizedek óta legfőképpen házipócaja Bécsnek a magyar ver, a magyar pénz, a magyar erő szipolyozásánál; úgyhogy én azt sem csodáltam volna, ha ezt a kövér osztrák szolgáló embert legfőbb lakójának nevezik ki Bécsbe; mert azt is rég megerdelt, hogy urának, az osztrák császárnak az arany tányérait ő nyálja ki — legelőször . . . Sőt ha még bécsi diszpolgárnak választanák is meg Luengerék, azon sem üthetőnek meg; mert ezek a sikerek az ő eddigi pályafutásának mind érthető, természetes következményei voltak; hanem hogy Debreczenben, a czivis, az ősi magyar Debreczenben képviselőül jelöljék a bécsi Debreczenben magyarrészi fatánk és kövér házipócaját, a közönséges vért és pénzt szipolyozó ezáját, a közönséges katonai előadót: ez a hihetetlen feketesárga katonai előadót: ez a legnagyobb képtelenség és lázító vakmerőség. Hiszen Debreczent nagy Kossuth Lajos a magyar szabadság őrbástyas városának di-

csőitette! Éppen ezért is a debreczeni választó polgárság józanságának, hazafias önértetének a legsértőbb, legkicsinylőbb semmibe nem vevése, hogy itt az elvakult Tiszapárti a bécsi házipóca Münnich Aurélt nevével jelölti zászlót mert bontani! De ha már mégis kibontottak ezeket a zászlókat, a debreczeni józan és hazafias választóknak kötelességük Münnich Aurélt visszavásztani és erőszakosan kibontott labanczászlóját a szégyenletes, megerdelt bukás gyásjelvényévé letörni; mert a Münnich Aurélt osztrák póca politikájának nincsen semmi erkölcsi, érzelmi aapja a magyar szabadság őrbástyas városában.

Lovag Dobieczy Sándor.

A kétféjű sasok országában, az időtlen monarchia ingoványában teremnek ilyen se hal, sem emberi közönséges teremtmények, mint a Tiszapárti lovag Dobieczy Sándor. Ezeknek a Götterhalte és a Radecki-mars a himnuszok. Bécs a Mekájok. Báró Beck és tartsasága a profétájok. Bár lovag: nem a hortobágyi mező nevelte lónak lovagja Dobieczy, hanem szárnyas kerék lovag, vasutas lovag volt; a ki, míg üzletvezetői tisztet töltött be, kedélyesen fogta fel a hivatalát. Kényelmes szalonkocsijában vigtársasággal sokat utazga-

Gőzmosóda

fehérneműekre

Debreczen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő kocsis.

meglopja a jövedéket az a hunczut, akinek sóra sem jut elég.

Czuckerlit azonban nem nyál az ökör. Tengeri, csalamádé alakjában veszi fel. Jó dolga van. De a nem csalamádé evőknek rossz dolguk van; mert azok ezen a czímen is adót fizetnek.

A fogyasztás indirekt adója a legnagyobb. Mondhatom, jómóduakra is eléggé terhes. És ugyanezt a terhet a legszegényebbeknek is viselni kell. Mert ez a keleti adótípus mindenkire nézve egyformán drágítja az életet. Az élet ma már oly drága, mintha patikában árulnák. S mert az élet drága, ezért fel kell emelni a fizetéseket. S mert a tisztviselői fizetéseket fel kell emelni, ezért ismét újabb adómegeterheltekről kell gondoskodnunk.

Husevő, czukornyaló, borivó, levelező, pipázó, vadász, halász, biczika, ebtartó, járdakoptató, felekezetet valló, cseléd tartó, ludtápu: mind sorra került már. Mindezek nyögve, bőgve, koplalva vesznek részt az állami pénzügyek rendezésében. Ők tudnak megmondani, milyen kemény az a sziklaszilárd államhitel annak, a ki alul van.

Pénzügyi rendezettségünk boldog korszakát egyébként jellemzik a következők: Évenként huszezer birtok kerül kényszerforgalomba, a kalapács lelkesítő hangjai mellett. Harmadéve Máramaros megyében két falut licitáltak el egy nap alatt. Két és félmillió hold föld idegen kézbe került. Tavaly már mintegy százezer ember vándorolt ki, bizonyára a jólét elől.

tott és mulatozott. De még a böles Akiba rabbi sem tudná megfejtetni, ha a ven keleti polgártárs sirjából kiszállana, hogy mi féle érdemeket szerzett ez a szürke se hal, sem emberi közönséges teremtmény arra, hogy éppen debreczeni képviselőnek megválasszák. A rossz nyelvek ugyan azt mondják, hogy a sok vasuti (akkor) azért szavazott reá, hogy szabaduljon tőle. Hát megszabadultak tőle; de ma meg Debreczen harmadik kerületet kell megszabadítani tőle. Ez a siró-rivó közönséges vén asszony november 18 dika óta teljesen érdemtelen a debreczeni megbízó levélre. Hisz midőn Tisza brávi a magyar alkotmányt agyonszurta: lovag Dobieczyk Sándor is közöttük volt. Ő nem szurt, hanem siró-rivó vén asszonyok módjára segítette a szemét lefogni és a tagjait kinyújtóztatni a nagyhalottnak.

Ilyen szereplés után Debreczenre csakis árnyékot vethet a halott mosdató Dobieczyk további szereplése. A nagyszámú vasutas választóknak sincsen különös okuk rajongani sokatigérő, de keveset adó lovag Dobieczykért, a ki a vasutas sztrájk idején cserben hagyta őket, sőt közreműködött abban, hogy az igazságokat védő vasutasokra katonák és csendőrök százait uszította Tisza. Nagyon gyöngö elméjük volnának a debreczeni vasutasok, ha Dobieczyknek ezen időbeli szereplését elfelejtették volna.

Csak menjen Dobieczyk a birtokára rózsza kertésznek. Hiszen rövid közszereplése alatt annyit vétett a magyar haza, a magyar nemzet ellen, ha kuruczok fel nem csap, akkor, ha száz évig él sem vezekelheti le.

Az itt maradottak pedig adósok, szegények és elégedetlenek. És a sziklaszilárd államhitel égése alatt egyes takarékpénztáraink még ma is 12—16 százalékos kamatra dolgoznak. Így vesz részt a magyar tőke Lukács-csal együtt a magyar fajpolitikában. Méltán jubilálhatnak együtt.

Egyet azonban elismerünk. Lukács László jó pénztáros volt. Minden forrást irgalmatlanul kipumpolt s a kiaknázott vidék erejének pótlására csak fogához vert garasokat adott. A társadalmi erőt aprópénzre váltva, az állam bukszájába szivta fel.

A rendszer eredménye előttünk fekszik: megtöltött pénzügyi tárcza és kizsárolt társadalom. Egy örvendő pénzügyminiszter és egy panaszkodó ország.

Politikai híreink.

— Budapest, január 18. —

Az ellenzék vezére.

Az ellenzék vezérő bizottságának ülésén ma ismét Kossuth Ferencz elnököt, aki tegnap este visszatért Jászberényből. Az értekezleten kivüle gróf Zichy Aladár, Polónyi Géza, gróf Zichy Jenő, Tóth János, Thaly Kálmán és mások vettek részt s azon a ténnyel, amelyen az ország ellenzéki jelöltjei vannak felfoglalva, az utolsó simitást sokat ejtettek meg. Ott volt ma délelőtt a körben a visszaéléseket ellenőrző bizottság is, amelynek fiskális tagjai Mattyus Arisztid elnöke alatt rövid tanácskozásban felosztották egymás közt azokat a bejelentéseket, melyek ma érkeztek a pártba.

A függetlenségi pártban sokat beszéltek arról az ismerkedési estélyről, melyet a belvárosi ellenzék tartott a Sas körben. Előre képét adja vele a nagy többségnek, amelyre Andrásy Gyula nevet diadalmasan hozza ki az urnából. Polónyi Géza hatalmas szervező talentumának a bizonyossága volt a tegnapi találkozás is. Az ellenzék pártvadászai között szombaton este lesz a Vigadóban. Ma este a belvárosi ellenzék kebelében alakult magánhivatalnok- és kereskedőosztály tart értekezletet a Sas körben.

Választási hírek az országból.

A pancsovai ellenzék tegnap egyhangúlag dr. Barabás Béát jelölte.

Kézdivásárhelyen Polónyi Gézának dr. Sinkovics Ottó lesz a kormánypárti ellenjelöltje.

A szilágycsehi szabadalvúpart báró Bornemisza Elemért léptette föl.

A nógrádi kerületben Károly József Kossuth-párti jelölt ellen a közigazgatási tisztviselők nagyban dolgoznak. Rákóczi főbíró a községi birákkal „becsületszavakra” fogadtatta meg, hogy a kormánypárti jelöltre szavaznak. Laszkáry Gyula birtokos ez ellen óvást emelt, amiért a főszolgabíró le akarta tartóztatni. — A nagyorosi jegyző azzal fenyegetőzik, hogy a mátkapárokat addig nem adja össze, míg Keller Sándor kormánypárti jelölthöz nem csatlakoznak.

Nyirbátorban Mandel Pál szabadalvú-párti jelölt ellen Uray Miklós lépett fel szabadalvú programmal.

Gödöllőn ma a szabadalvúpart értekezletet tartott, melyen Pollner Lajos királyi tanácsos elnököt. Egyhangúlag Kolossváry Gyula rendőrtanácsost jelölték, aki menten elmondta a programbeszédét.

Tótok, de szívben magyarok.

Eperjesen dr. Halmos Karoly függetlenségi párti képviselőjelölt tegnap mondotta el a zsufolásig megtelt Vigadóban programbeszédét, amelyet a választók nagy tetszéssel fogadtak. A tótok közbekiáltották: „Tótok vagyunk, de a szívünk magyar!” Szauberer Béla, a kassai függetlenségi párt alelnöke szintén nagy tetszést keltett magyar és tót beszédével. Kossuth Ferencztől és gróf Apponyi Alberttől üdvözlő távirat érkezett. Beszéltek még a gyűlésen Keczer, Somossy plébános és Brestyenszky ipartestületi elnök. Ezután táviratilag üdvözölték a központi függetlenségi pártot és a szövetséget ellenzékét.

Hoffmann és Kronovitz: özég a szóbeli vagy levélbeli megrendeléstől számított legrövidebb idő alatt és a legjutányosabban szállít (megkeresésre tájékoztatásul árjegyzéket is küld) minden mennyiségű zászlót, tolljelvényeket, nyomtatványokat. Sürgőnyezim: Hoffmann—Kronovitz Debreczen.

Varmegyeék és vidéke.

Kovács Gyula körutja a kerületben. Hajdusoboszlóról írják: Leikes és hazafias szép fogadásban reszesítették január 17-én a mikespéresi választók Kovács Gyula képviselőjelöltet. Nevezetesen reggel 9 órakor érkezett oda Kovács Gyula beszámoló- és programbeszéd tartására. Csakhamar megtelt a városház nagy terme és az összes hivatalos helyiségek annyira, hogy ember ember hatán szorongott. Országvárván községi főjegyző igazán lelkes szép szavakban üdvözölte a község választói nevében Kovács Gyulát, a ki meghatottan mondott köszönetet a nem várt kitüntetésért. Ezután több mint egy óra beszédben ismertette Kovács Gyula a politikai és közgazdasági helyzetet, a községnek gyakran megszakította a tüzes szép beszédét lelkes éljenzéseivel és sűrű tetszés nyilvánításával. Mikespéresen a beszéd hatása alatt a két függetlenségi párt egygyé olvadt. A választók egytől egyig mindnyájan Kovács Gyula képviselőjelölt mellett sorakoznak. A beszámolón Szécsi István ref. lelkes az előjáróság és az intelligens egyének is mindnyájan megjelentek. Ádám János pártelnök szoros egyetértésre és kitartásra intette a polgárságot, mit azok ott a helyszínen megtogadtak. Ma január 18-án Hajduszávaton járt Kovács Gyula Ádám János partelnök kíséretében. A község hazán 100 tagú lovas bandérium és nagy számú község várta. Hajduszávát községének apraja nagyja talpra állt fogadni Kovács Gyulát. 300 választópolgár és mintegy 1500 főre menő község tolongott a városház udvarán, hol a szováti derék és lelkes pártelnök Bojtor István és a községi előjáróság nevében Nagy Lajos főbíró üdvözölték Kovács Gyulát. Másfél óra lelkesítő beszédben tárta fel a helyzetet Kovács Gyula, kit a szovátiak egyhangúlag nagy lelkesedéssel jelöltek. A függetlenségi párt ottani két tábora azonnal egyesült és megszünt minden további testvérharc. Kovács Gyula mellett oly lelkes a hangulat, hogy a szovátiak megígérték, miszerint egy szívvel lélekkel mindnyájan reá szavaznak. Hasonló hír érkezett Vámospérecsről, hel a két független-

ségi párt néhány napja, hogy egy szívvel-
lélekkel egyesült és Kovács Gyulát teljes
erejével támogatja.

Kovács Gyula pénteken Balmazújváro-
son tartja beszámolóját és programbeszé-
dét, vasárnap pedig Hajdusoboszlón, hova
Rákosi Viktor és Papp Elek képviselők, mint
az országos függetlenségi párt tagjai szintén
meghívást nyertek és itt meg is jelennek.
Kovács Gyula ellen Huszka Mihály szociá-
lista jelölt tartja magát, de az itteni szo-
ciálisták nem támogatják, mert jól tudják,
hogy ők magok 150 szavaztnál fejebb az
összes elégedetlen elemekkel együtt nem
mehehetnek, ezek közül is legalább 100-an
Kovácsra szavaznak, a ki az általános vá-
lasztói jognak, a fokozatos adó behozatalá-
nak, a hitbizományok elörlesztésének, a nagyobb
főúri birtokok és papi uradalmak parcellá-
zásának híve. Kovács Gyula ezek szerint
egyhangulag lesz kikiáltva képviselőnek.

**A hajdunánási függetlenségi ol-
vasókör** saját könyvtára gyarapítására va-
sárnap, január 22-én az ottani Bocskay
szálló nagytermében zártkörű táncvigalmat
rendez. A mag.ros mulatságon a nánási
kerület szeretett képviselője: Rákosi Viktor
is jelen lesz.

Illyés Bálint jelölése. A bárándi
választókerület f. hó 11-én egyhan-
gulag jelölte Illyés Balintot. Igaz, pár
község néhány választó polgára meg-
akarta bontani a pártegységet, de győ-
zött a jobb belátás. Illyés Bálint 15-én
érkezett Bárándra Debreczenből be-
számoló és programbeszéde tartására.
Lelkesen fogadták. Innen még az nap
Udvariba ment, onnan Szerepre. Hét-
főn 16-án át majd Nagybajomban
fogadták s hallgatták lelkesen beszé-
deit. A bajomiak átvitették 16-án es-
tére Nagyrábera, a nagyrábiak impo-
zans serege élén kint a határban fog-
adta F. Varga Lajos lelkész. Bent a
község apraja-nagyja kitörő örömmel
fogadta s hallgatta végig magvas be-
szédeit. Ezután ismét F. Varga Lajos
biztosította a választók bizalmáról szer-
tetéről. Itt a lelkésznel meghálva
17-én a rábéiek tömeges kíséretében
ment át Tordára. Itt Erdős Dezső
állatorvos üdvözlése után tartotta meg
beszédét s ment tovább Dancsházára
Sápra, Derecskén, Tépén 23-én, Ba-
kenyszegen 23-án lesz. Ellenjelöltül va-
lami Vágó nevű budapesti ur erőlkö-
dik. Csak hadd erőlködjék. Mi győzni
fogunk.

Sikertelen követfogás. Nyiregy-
házáról írják: A tegnapi szabadeivü párti
gyűlésen Kállay András kijelentette, hogy
barmennyire óhajtoita volna Nyiregyháza
városát képviselni, még sem találja a helyi
viszonyokat reá nézve teljesen meggyugta-
tónak, s így a jelölést el nem fogadja.

A hosszupályi-i kerületben dr.
Buday József derecskei ügyvédet jelölték,
Majay Péter volt képviselő, függetlenségi
jelölttel szemben. Az utóbbi megválasztása
bizonyos.

**György Endre mint képviselő-
jelölt.** A kisvárdai kerület szabadeivü pártja
ma herczeg Odascalchi Zuárd elnöklésével
nagygyűlést tartott, amelyen elhatározták,
hogy György Endrének ajánlják fel a jelölt-
séget.

Kortestanya a megházán. Pár
nap óta a vármegyház közgyűlési ter-
mének ablakaiból világosság szokott az

utczára szűrődni, pedig se közgyűlés,
se bizottsági ülés nincsen. Ugy érte-
sültünk, hogy a III. kerületi kormány-
párt tartja ott titkos gyűléseit, amelyen
jelen szokott lenni a főispán is, aki-
nek a magánlakása összeköttetésben
van a közgyűlési teremmel. A bizal-
masabb dolgokat a főispán magánla-
kásán, négy szemközt szokták elintézni.
A megyebizottsági tagok közt bizonyára
általános felháboró ást fog kelteni,
hogy a kurucz Hajduvármegye szék-
háza labancz kortesek tanyájává ala-
csonyított. Az ilyen dolgot szó nél-
kül nem is fogják hagyni a kurucz
hajduk. De nem ártana a közgyűlési
teremből a főispán magánlakásába ve-
zető ajtót is — befalaztatni . . .

Színház.

A színházi iroda híradásai.

A gázgyár katasztrófa miatt napok
óta szünetelnek a színházi előadások is. A
sötétség lett ur a színházban is. De ma már
annyira nekibátorodott a színházi iroda, hogy
az előadások megkezdésével kecsgetteti a
színházlátogatókat, a következő értesítéseket
bocsátva közre:

Csütörtökön kerül másodszor színre
„A” börtönben Bakonyi Károly és Kaesoh
Pongrácz 3 fejevadásos dajátéka a „Janos
vitéz”.

A „Janos vitéz” előadására előre val-
tot jegyek a pénztárnal becsereletnek
vagy visszaváltatnak.

A színház legközelebbi ujdonsága a
„Boldogság” című vigjáték lesz, mely
először a Vigszínházban került színre.

Irodalom és művészet.

Felkérés. Miután a „Barangolá-
sok” című könyvem már legna-
gyobb részt szétküldtettem úgy a hely-
beli, mint a vidéki megrendelőimnek,
tisztelettel felkérem azokat, a kiknél
még be nem küldött megrendelési
ív volna kint, vagy kik még a művet
megrendelni óhajtják, hogy a megren-
delést szíveskedjenek hozzám juttatni.
Felkérem azokat is, a kiknek már a
megrendelt könyvet elküldöttem, de
az általok megrendelt könyvet va-
lami tévedés folytán idáig meg nem
kapták, hogy a könyvet elküldhessem:
értesítsenek. Felkérem azokat is, akik
a könyvet megkapták, de a megren-
delési díjjal hátralékban maradtak,
hogy szíveskedjenek beküldeni. Haza-
fias üdvözlettel: ifjabb Móricz Pál
Debreczen, Vörösmarti-utca 5.

A kaszinó pályadíja. Bár tudunk-
kal a kaszinó nem hirdette ki ezen pályázat
eredményét; de mivel beküldtek, készségesen
és szívesen közöljük a következő jóindu-
latu sorokat:

„Mint értesültünk, a kaszinó által első
díjjal kitűzött 120 koronát Kuti Sándor te-
hetséges első éves joghallgató nyerte el
Csokonai ódájával. Gratulálunk a fiatal jo-
gásznak!”

Választási mozgalmak.

Lapunk előfizetőit, olvasóit és ba-
ráit arra kérjük, hogy a választási
mozgalmakról, annak minden mozga-
natáról bennünket lehetőleg gyorsan
értesíteni szíveskedjenek.

UJDONSÁGOK.

Választási mozgalmak Debreczenben.

[Felhívás a III-ik választó-kerület kereskedő és ipa-
ros választó polgáraihoz. — Az illetendő Münnich.
— Lemondások a választási tisztikarban. — Széki-
mondó Szabó Kálmán és a kegyelmes kereskedelmi
miniszter ur. — Az 50 filléres vacsora.]

„A III. választó kerület] választó-
polgárainak, egyik képviselőjelöltje Sza-
bó Kálmán kereskedelmi és iparkamarai
elnök ur. Szabó Kálmán nemcsak e
tisztének, hanem sok évtizedes tapasztalatainál,
tanulmányainál, mindenek
felett pedig ügyünkért való lángoló lel-
kesedésénél fogva is hivatott és elis-
mert vezére Debreczen város kereske-
dőinek és iparosainak. Első sorban
Debreczen város kereskedőinek és ipa-
rosainak lenne nagy megtiszteltetés
Szabó Kálmán diadala. De megbecsü-
lése lenne az egész ország kereskedői
és iparosainak is.

Most midőn a kereskedelmi szer-
ződéseknek és Ausztriával való kiegye-
zésnek, az önálló vámterületnek és az
ipartörvény revíziójának nagy kérdései
fognak az országgyűlési tanácskozások-
nak tárgyául szolgálni, most különö-
sen nagy érdeke az ország kereskedői
és iparosainak, hogy a parlamentbe
olyan szakember jusson be, amilyen-
nek Szabó Kálmánt a kereskedelmi-
és ipar ügyek terén mindannyian is-
merjük.

Felhívjuk azért a III-ik választó-
kerület kereskedő és iparos választó-
polgárait, hogy a Szabó Kálmán zászló-
jának győzelmét kereskedelmi és ipari
érdekek szempontjából előmozdítani s
e célból folyó hó 19-én, délután 5
órákor, az Angol Királynő kis étter-
mében tartandó pártszínezet nélküli
értekezleten teljes számban megjelenni
szíveskedjenek.

Kelt Debreczenben, 1905 jan. 16.

Kartársi üdvözlettel: Balla Berta-
lan, Boros Izidor, Bosznai István, Bán
László, Csanak József, Donogán Ist-
ván, Kontsek Géza, Molnár Ferencz,
Somossy László, Antal Vincze, Cza-
bán Dániel, Gondi Károly, Fényes Mór,
Gramantik Ferencz, Réthy György, Sö-
vényi István, Schweizer Frigyes, Zelin-
ger Ede, Weidner Gusztáv.

A Pesti Hirlapból olvassuk:

A virágosbóli, amelyet Apponyi Iglón
kapott, Münnichnek csak a tövis jutott. Mü-
nich most nyilatkozik s a Szepesi Lapokban
kijelenti:

— Én a debreczeni jelölést tisztán
köteles illem szempontjából fogadtam el
és határozottan kijelentem, hogy az iglói
kerületet kívánom szolgálni.

A központi választmány a minap állapította meg a város mindhárom kerületében. — A választási tisztikart. — Sajnos, hogy csak hevenyében állították össze és választották meg a tisztikart, aminek a következménye az lett, hogy Weszprémy Zoltán megyei főjegyző, akit a II. kerületben küldöttségi elnökül, a választási elnök helyettesül választottak, elfoglaltságát és gyengélkedő egészségét hozván fel indokul lemondott. Nem felel meg a valószínűságnak a D. U. hire, hogy a főispán befolyása következtében mondott le Weszprémy Zoltán nem azért állítjuk ezt, mintha a főispán nem igyekezne befolyását érvényesíteni abban a kicsiny körben, ahol képes rá, hanem azért, mert ösmerjük Hajdúvármegye főjegyzőjét olyan független embernek, akit a főispán nem képes befolyásolni. Megmutatta ezt a megye deczember havi közgyűlésén is. . . . . Lemondott mag néhány választási jegyző is. A központi választmány e célból január 20 an, pénteken délután 4 órakor fog ülést tartani.

A III-ik kerület egyik kiváló választópolgára közli velünk ezen érdemes sorokat, a melyeket mi is ajánlunk a független polgárságunk. Így igaz ez, a mint itt meg van írva:

A III-ik kerületben napról-napra nagyobb tömegekben tömörülnek a választók Szabó Kálmán zászlója alá. A függetlenségi pártiak ismerik tisztán, önzetlen köztevékenységét, igazi becső meggyőződésből eredt ellenzéki politikai felfogását ismerik, mint az önálló vármegye egyik legrégebbi hívé, a ki exponált állásában szemébe merte a hitvallását mondani a kereskedelemügyi miniszternek, nem törődve a kegyelmes ur ijedt arcával. A III-ik kerület választói jól tudják, hogy ő nem a szavazatok kedvéért híve és pedig lelkes híve az ellenzéki programnak, hogy ő nem lesz megválasztása esetén sem soha hülsen a magyar nemzeti politikai ideálhoz, hanem rendületlen buzgalommal fog a reabizott feladatnak megfelelni ilyen körülmények között hiábavaló a Tiszapárti sajtó minden okvetellenkedése. A függetlenségi párt nem ül fel a sajtó után vágyódó vén rókok fufangos cikkeinek, hanem az utolsó emberéig ott lesz a döntés napján Szabó Kálmán mellett.

Szordán este tartotta meg a Münnich párt a Hatvan-útsza 5. sz. alatti Goldstein-féle kóser-vendéglőben az előre hirdetett 50 filléres kortestakomóját. Már este 6 órakor odacsődült az egész Hatvan-útsza és megbámulták a Pástikózból hozott, vágott nyaku libákat. Némelyek betolakodtak kényákos udvarra és — választási jog hiányában — a konyhából kiáradó szagot élvezték — petyára, míg a Végh Gyula legényei el nem zargatták őket onnan.

Ugy 7 óra tájban kezdtek szállingózni az éhes kormánypárti szavazók. Némelyik már hétfő este óta hosszunapolt a reménybeli jó vacsoráért. Nem is csalódtak; 50 fillérért olyan ellátásban részesültek, hogy csak azon sopánkodtak, hogy mért nem bádogoltatták ki legalább az egyik zsebüket, hogy az illatos libaszirt is hazavihették volna a jövődö nemzedéknek, a libaczombokkal egyetemben.

Zsufolásig megtelt a kóser-vendéglő, amelyben a tréflit egyedül Münnich Aurél, a jelölt és Domahidy Elemér főispán képviselték.

10 forint közpénz vásárlásánál

Wallerstein Fülöp fiai

101 dívat és vásson üzletében

Legelőszőr Weisz Máttyás (tiszafüredi honpolgár) szólalt fel, utána a jelölt, Münnich Aurél beszélt, majd Lőfkovits Márton folytatta, nagy kés és villacsörgetés közt éltetvén Tisza István küldöttjét. Münnich Aurél. A zivataros éljenzés poharköszöntőre csábitotta Domahidy Elemér főispánt is, aki a függetlenségi és 48-as párt ellen kelt ki leginkább és azt mondta, hogy az ellenzék nem akarja a nemzet javát. (Persze, nem rendez kóser-estélyeket!) Utána Grünwald József volt ipar és kereskedelmi kamarai titkár, a debreczeni függetlenségi és 48-as párt hivatalos közönyének volt főmunkatársa emelt poharat és köszönte meg a szíves vendéglátást a jelenvoltak nagy tetszése mellett.

Mindez csak 50 fillérbe került, ami a gázhiányra és a színházi előadás nem létezőre való tekintettel elég olcsó mulatás volt.

Münnich Aurél egyébiránt ma, csütörtökön délután 5 órakor a Bikában tartja a programbeszédét, amely után pezsgős vacsora lesz. Egy teríték ára 1 korona lesz.

A gyári munkás halála.

Agyonnyomta a szálfa.

Egy fiatal gyári munkás megdöbbenő halálos szerencsétlenségéről adunk hírt. A Stera-féle kefégyárban történt ez a szerencsétlenség, a melyről a következőket jelentik:

A Stera-féle kefégyárban nagyobb cserenyefi szállítmányt raktak le és rendeztek egyik művezető ellenőrzésével Fabián István és Szentesi Sándor munkások, eközben történt, hogy a két munkás a fatörzsszel megcsuszott és elesett, még pedig Fabián olyan szerencsétlenül, hogy a két mázsás nehéz, két méter hosszú fatörzs is ráesett.

A sikoltásra és Szentesi segélykiáltására odarohantak a gyártelep munkásai; de hiában emelték le Fabiánról a fatörzset, a véres, összetört testü gyár munkást nem menthették meg; a helyszíntre hívták dr. Gáspár és Szőlősi orvosok is csak a halált állapíthatták meg.

A szegény Fabián arca, koponyája teljesen összeroncolt, zúzódott. Addig is, a míg a rendőrség és vizsgálóbírósg kiérkezett, a fűrészház egyik helyiségében fektették le a véres holttestet.

Szabó József vizsgálóbíró és Dobos József rendőrszolgatartó tartották meg a helyszíni szemlét és majd a rozoga szekérral, a város ösmert irtatlan, nem e korba való holttest szállító koporsójával kiérkezett a hajdu is a börtönből hozott négy csavargóval.

A szerencsétlen munkás édes anyja zokogva borult a holttestre és csak nehezen vált meg szerencsétlen fiától; a kit a kórház halottas szobájába szállítottak be. A törvényszéki orvos-vizsgálatot dr. Isoó és Láng orvosok ejtették meg. A szerencsétlen végü gyári munkás még csak husz éves volt.

— **Tisza és a központi választmány.** Debreczen város központi választmánya nyomós okok alapján elhatározta, hogy a III. kerületben választási helyiségül az e célra legalkalmasabb piarista főgimnáziumot jelöli ki a megyeház helyett, amely e célra teljesen alkalmatlan. **Minden tisztességes és becsületes indok mellett van, hogy a választási helyiség csak a megyeházán ne legyen.**

De mit törődik ezzel a már is megrökönyödött Dobieczki-párt? *Neki feltétlen érdeke, ugyszólván életkérdése, hogy a választási helyiség a kortestanyával (Frohnerszálló) szemben legyen.* Mit törődik a Dobieczki-párt a közönség érdekével, testi épségének a veszélyével és más egyebekkel, mikor az ő párterdekéről van szó. Ezért felebbezést adtak be a központi választmány határozata ellen és előre híresztelik, hogy *Tisza István belügyminiszter meg fogja semmisíteni a központi választmány határozatát.* Suttymban pedig arra törekszenek, hogy a piarista gimnáziumnak a választás napjára való átengedését megakadályozzák. *Persze, a hazafias piaristák közt a legnagyobb felháborodást kelti ez alattomoskodás,* mert hiszen ilyen csekély kérelmet a legundorítóbb hátlanság volna megtagadni azon nemmes város hatóságának, amely a rendház és főgimnázium építéséhez száz ezrekkel járult hozzá. *Itt tehát kardarcot vallottak a Dobieczki-párt alattomos vakondjai.* Az utolsó reménységük, hogy Tisza az erőszak terére lép és megsemmisíti a központi választmány határozatát. De az erőszakkal sem fognak boldogulni. Tudunkkal nem vénasszonyok ülnek a központi választmányban, hanem férfiak, akik jól megfontolt határozatukhoz következetesen ragaszkodni fognak és nem fognak engedni az erőszaknak és nem fogják tűrni, hogy Tisza István a központi választmány törvényes jog és hatáskörébe beavatkozzon, hanem *egyszerűen visszautasítják a jogosulatlan beavatkozást.* Joggal és helyesen.

— Debreczeniek Nagyváradon.

A „Nagyvárad” cz. lapársunk újságolja: Rettenetes robbanás remegtette meg vasárnap este Debreczen lakosságát. A köteles figyelem elmulasztása nélkül olyan szerencsétlenség történt Debreczenben, a mely könnyen végzetessé válhatott volna az egész városra. A vasút melletti gázgyár tisztító kamarája felrobbant s a vasáktománnyal, a mely nagy területen feküdt, teljesen a levegőbe röpítette. A robbanás folytán Debreczen több napig teljesen világitás nélkül marad s valóságos éjszakai sarki város lett a derék czivis fészekből. A városi tanács nagy elkeseredéssel tárgyalt az esetet s vizsgálatot akart elrendelni, de a gázgyár derék igazgatója, Debreczeni Jenő bizonyította a tanácsnak, hogy ez a robbanás tisztán a véletlen műve volt. Az ilyen szerencsétlenséget egy gázgyár sem kerülheti el, pedig a debreczeni mintaszerű. A városi tanácsot a bekövetkezett baleset arra indította, hogy lépéseket tegyen a villamos telep felállítására. E célból a közeli napokban Debreczenből Nagyváradra jönnek Aczél Géza városi főmérnök, Debreczeni Jenő gázgyári igazgató, Vecsey Imre városi főjegyző. A debreczeniek a nagyvárad villamos telep berendezését fogják tanulmányozni.

Az árak olcsóbbak mint bárhol.

Az életnagyságu kép gyönyörű kivitelű és semmit nem kell ráfizetni.

INGYEN!!

életnagyságu kép.

— **Ma már lesz gáz.** A gázgyár igazgatója, Debreczeni Jenő arról értesítette az esti órákban lapunkat, hogy ma, csütörtökön délelőtt 12 órakor a gázgyár szolgálatképes lesz. Ekkor nyitják meg a főcsapokat. A közönséget figyelmezteti a gázgyár igazgatója, hogy a gázórákat és a csapokat zárják el, nehogy a nyitva felejtett csapok miatt a gázömlés következtében szerencsétlenség történhessék. A gáz selejtes lesz ugyan eleinte, ennek oka azonban az, hogy a gáz a csövekben megposhadt; néhány óra múlva azonban már teljesen jó lesz a gáz.

— **Meghaltak:** Kardos László ev. ref. 51 éves, Görög József ev. ref. 4 hónaps. Galgóczi I-tvánné ev. ref. 26 éves, Kozma Andrásné Nagy Julianna ev. ref. 58 éves.

— **A gazdász táncszelvény elhalasztása.** A m. kir. gazdasági tanintézet hallgatóinak 1905 január hó 25-re tervezett táncszelvénye a képviselő választási mozgalmak miatt 1905 évi február hó 23-án az „Arany Bika” szálloda összes termeiben megtartva. Melyre a meghívottakat ez uton is tisztelettel hívja meg a rendezőség. A január hó 25-re szóló megváltott és fentartott jegyek érvénye az elhalasztott időpontra szól. Debreczen, 1905 január hó 18-án. A rendezőbizottság.

— **Az osztályosorsójáték szerdai huzásán**

30.000 koronát nyert: 86715.
20.000 koronát nyert: 22759.
10.000 koronát nyert: 41345.
5000 koronát nyertek: 62488 74159
82406 101782.
2000 koronát nyertek: 64 6013
29398 57700 67537.
1000 koronát nyertek: 198 34303
90636 108833.
500 koronát nyertek: 959 5478 6290
6733 7999 9481 10512 11260 12008 14522
15571 20729 24796 27787 28013 34787
34806 37818 38492 38619 41141 42394
45311 47807 40185 52019 55867 61486
61831 62193 66562 71337 72318 75681
76078 76133 76731 81122 82199 82360
84311 85456 85497 87145 87179 99906
100112 101394 102249 104197 107298.
A többi kizuzott számok 130 koronát nyertek.

— **Segélyosztás.** Az izr. szent-egylet e héten osztotta ki az izraelita szegények között az egyleti tagoknál e célra gyűjtött tei segély összegét.

— **A debreczeni posta és távirataltisztek** es szolgák saját özvegyeiket, árvaikat segélyező és temetkezési egyesületük javára 1905. évi február hó 11-én, azaz szombaton a „Korona” dísztermében tartandó zártkörű jótékonycélu táncszelvény rendeznek. Belépti-díj személyenként 2 kor. Család-jegy 3 személyre 4 kor. Jegyek előre válthatók a városi és pályaudvari postahivataloknál, a levélkézbesítőknél és este a pénztárnál. Kezdeté este 8 órakor. Zenész: Kiss Pista jóhírnevű zenekara.

— **Szegény ember panasza.** Kereső panaszszal állított be a rendőrség bünyői osztályára Somogyi János csillag utca 4 sz. a. napszamos és panaszt tett valami Grosz nevű ember ellen, akire 11 korona készpénz — állítólag — rábita és most, hogy szüksége volna rá, nem akarja visszaadni. Sikasztásért feljelentést tett ellene.

— **Eljegyzés a kávéházban.** Egy nagyváradai kávéházban, ahol női zenekar muzsikál, tegnap érdekes kis regény szövődött. Az kávéházba még éjjel előtt beállított egy fermetes ur, rajta felejtette szemét a szép Mayer Blankán, akinek a kicsi ujjai mint valami hunczut fehéregerek futkároztak a primhegedű hurjain. S mikor az utolsó vendég is kidülöngözött a kávéházból, a különös vendég egyenesen odatartotta a szép Blankához, bemutatkozott neki, s megkérte a kezét. A lány nagy szemeket meresztett és aztán elkaczagta magát. Még meg is haragudott. De a vége a dolognak az, hogy S. János volt nyíregyházi dúsgazdag vendéglős a lehető legünnepélyesebben feleségül kérte Mayer Blankát és a lány fivérével és völegényével Budapestre utazott, hogy édes anyja áldását kérje szerencséjére.

— **Szünet a főiskolában.** A debreczeni főiskola theológiáján, jogakadémiáján, valamint a tanítóképző intézetben a félévi szigorlatok miatt szünetel az előadás. A szigorlatokat befejezték és 20-án már az alapvizsgákhoz kezdenek. Az előadások szünete február 1-ig tart.

— **Kereskedelmi alkalmasítottakhoz.** A kereskedelmi alkalmazottak egyletének tagjai, valamint az érdeklődők felkértek, hogy ma este 9 órakor a Dreher sörcsarnokban megtartandó gyűlésen minél számosabban megjelenni szíveskedjenek. Az elnökség.

— **A „Kossuth Lajos” jótékony asztaltársaság** f. év január hó 21-én, este 8 órakor a „Debreczen” sörcsarnok összes helyiségeiben hangverseny- és táncszelvény egybekötött házi-estélyt rendez. Belépti-díj nincs.

— **„Meghalni szeretnék.”** E két szót írta valami papirdarabra Gyöngyösi Mihály Tégláskert II. járás 14. sz. a. lakó 50 éves napszamos és szerdán délelőtt 12 órakor borotjával elvágta a gégejét. Mihály nevű fia és anyósa, özvegy Szalontai Mihályné vették észre a szörnyű tettet és gyorsan bevitték a kórházba, ahol a halálos sebet beköztették. A szerencsétlen ember, akinek felesége és két gyermeke van, azért akart öngyilkos lenni, mert szivbaja miatt életunt lett. Az állapotát életveszélyes, mert nagyon sok vért vesztett.

— **Meglopott ékszerész.** Halász Nándor ékszerésznek eltűnt 36 korona értékű szivartárczája. A rondórség a tolvajt Pap Gábor 15 éves hentes személyében kinyomozta és letartóztatta. A tolvaj fiú a tárczát 5 korona 50 fillérért eladta. A lopást beismerte.

— **Tűz.** Az este a Pataj-telep 7. sz. a. kigyuladt a dr. Fehér Ferencz ügyvéd tulajdonát képező korcsma kuglizója, amely le is égett teljesen. A kár mintegy 100 korona.

— **Betörés.** Tóth Antalné Magos-utca 16. sz. a. lakosnő panaszt emelt a rendőrségen, hogy Földesen levő zárt lakásába László István és neje betörték és onnan sok értékes holmiját ellopták. Hogy a kár mennyi, nem tudja.

x „János vitéz” és egyéb szép képeslap újdonságok érkeztek Mihály Samuel papírüzletéből Fő tér 30. sz.

x **Megbukik a gázgyár, mert a beállított egyiptomi sötétség miatt igyekszik mindenki beszerezni az újonnan érkezett újított villany zseblámpát Mentse Henrik újdonságok áruházában, 1 drb. 125, 2.— 250 és 3 frt.**

— **Botrányt csapó kocsisok.** Kedden este Váradi János és Illés István bérkocsisok ugyan benyakaltak és valahonnan zászló kerítvére, nagy ordítást csaptak a piac utcán. A multságnek birság lesz a vége.

TÁVIRATOK.

Apponyi országos körútja.

Budapest, január 18. Apponyi Albert gróf páratlan tevékenységet fejt ki a függetlenségi és 48-as párt érdekében. Folyton uton van, délelőtt is délután is más és más városban mond beszédet. Ma délelőtt Szolmonon dr. Nagy Emil érdekében mondott beszédet. Rendkívüli idők rendkívüli kötelességeket rónak reám — mondotta. Ezután áttért a házszabály-sértésre, amely Bécs érdekében történt.

— Jöhet oly idő — mondotta, amikor a bécsi zsoldban álló házelnök a kisebbség határozatát jelentené ki elfogadottnak.

Hiszi, hogy nem sok idő múlva Tisza István éppen úgy az ellenzék soraiban fog küzdeni a saját maga által okozott „eredmények” ellen, mint most Bánffy Dezső báró. *Az ellenzék oldalán van most a helye minden tisztességes embernek.* A választók Apponyit nagy lelkesedéssel üdvözölték, de ő délután már tovább utazott Békés Csabára, ahol este a Zsilinszky államtitkár ellen föllepetett Barabás Béla érdekében mondott beszédet. Holnap Apponyi Aradon lesz, ahonnan folytatja körútját a Délvidéken. Apponyi útja mindenféle valóságos diadalmenet.

Stössel útja.

London, január 18. Stössel tábornok és 300 orosz tiszt tegnap éjjel hagyta el az Australia gőzösön Noga-szaki japán kikötőt. A japánok azért indították éjjel utnak a gőzöst, nehogy az oroszok lássák a parti erődtívnyeket.

Négy testvér házassága.

Czegléd, január 18. Igen érdekes családi esemény fog lezajlani 21-én az itt közismert Nyavalya-családban. E napon négy Nyavalya-testvér köt házasságot: István, Benjámín, Mihály és Eszter.

Egyházak és iskolák.

200 új állami tanítószegély.

Egykor Jokay Mór „tűz van! tűz van!” vészkiáltással hívta fel a figyelmet valami káros bogárra, mit a svábhgyi kertjében fedezett föl.

Kedvem volna nekem is ezt a vészkiáltást utánozni, de miután csak nemzeti ügyünk szenvedéséről van szó, nem holmi fontos „Anomalon Flavolatum”-ról, nem a nagy Rákóczyt kongatom, hanem csak a lélek harangot esendítem meg.

A kultuszminiszter hivatalos lapja ma fennen hirdeti, hogy 1905-ben 296 új állami tanítószegélyt szervez a miniszter.

Statisztikai adatom nincs rá, de merem állítani, hogy az összes hazai felekezetek együtt véve nem állítanak fel annyi tanítószegélyt egy év alatt.

Szomorú jelen! Még szomorubb jövő!

Aki ismeri a vidéki tanítói viszonyokat is, csak az méltányolhatja kellően ennek a nagy méretű államosításnak a hit és nemzeti életre kiható véghetetlenül káros következményeit nálunk — reformátusoknál.

Roppant nehéz ezt igazolni, pedig napnál viágosabb; de felre ért mindenki és első sorban állami kártékaim zudulnak fel, igazolni akarván a példa beszédet: „Szólj igazat, betörök a fejed!”

1-ór is az állami iskolákban a vallást rendszeresen a lelkész, vagy a káplán tanítja, heti 1—2 órán.

Minden kalandáriumi piros betűs napon szünet van.

Minden héten kerül 1—1 temetés, esketés, bizottsági gyűlés. Ilyen napokon a vallás tanítás elmarad.

Az egyházi ének tanítás rendszerint a kántortanítók kötelessége *fizetés nélkül*.

Igy aztán úgy a vallás, mint az énektanítás csorbult: szenved.

Méltóztatassanak a tojás tárczos ismerettség felett gondolkozni. Méltóztatassanak a kanonika vizitációra — úgy, a mint a környékük között lefolyó szokott — ítéletet mondani.

11-ór. Az állami iskolákban a hazai történelmet csak a felsőbb osztályokban tanítják. Ne feledjük, hogy a legtöbb helyen az 5-ik, 6-ik osztály néptelen.

E szerint hazai történelmet alig-alig tanul a tankötelesek negyedrésze; — a zöm kimarad már a 4-ik osztály elvégzése után.

De tegyük fel, hogy mind tanul, valjón ilyen világban, mint a mai, el meri-e mondani az az állami tanító azokat a vérlázító gatzetteket, a miket a nemzet összege s a nemzet vezérei, martirjai 400 év alatt szenvedtek!

Alig egy-kettő.

Hiszen óriási következménye van a nemzeti történelem lelkes tanításának s én nagyon csudálkozom, hogy ez a flanczos világ még mindég oly sötétségben szenved. Még mindig sok ezret költenek értéktelen tollakra, választázi zászlókra, holott ha azt az összeget a lefolyt 400 év történelmének népies és igaz ismertetésére fordítanák s azokat a füzeteket osztanák ki a választópolgároknak, lehetetlen, hogy óriási többségre ne jusna az igaz, nemzeti életért küzdő, független eszme.

Már 1704-ben Tallard francia tábornok alkalmazta ezt a hathatós módszert, midőn a táborában szolgált kurucz katonáknak magyar könyvet osztott szét, hogy a francia-bajor és Rákóczy hadak egyetűlésére lelkosodást gerjessen.

Ha Thaly Kálmán „II. Rákóczy fejedelmének ifjúsága” című munkájából megismerjük a magyar anyák Zrinyi Ilonának szívet, lelket sajtó fájdalommal betöltő kin-

szenvedéseit: lehetetlen, hogy nyugalma volna annak a férjnek, annak az apának, aki a nemzeti gyilkos osztálynak politikai csatlósául szegődött.

Ha tudnák a szavazó polgárok, hogy mennyi nemes magyar vér folyt el fejedelmi álnok ígéretek és hamis esküvések nyomán, lehetetlen, hogy undorral vissza ne löknek a Judásbért.

Fájdalom a csúzó mészó gerinczelen állatok nagy tömegének ismertetésével kihozhatják tantervünk szerint a szerencsétlen iskolás gyermekeket s lesznek belőlük csúzó mészó, gerinczelen emberek, hanem egyenes, nyílt szívű, igaz nagyj inkrol vagy semmit, vagy száraz történelmi adatot tanít tának...

Vitéz Hédervári öreg apánkról, Aranyról, Tompáról, Petőfyről, mit annituk?

Pedig bizony egy egy allegoria, egy egy ballada ezerszer többet érne, mint a nyakörvön, vagy a kenguru ismerése.

Ilyen okok miatt nem örülök én iskolák rohamos államosításának.

Ismerem én tanító ügyet, aki a kurucz korszak verssival fészerezett történelmi életrajzot szívesen hallgatja; de ismerem olyat is, aki fegyelmi vizsgálattal fenyegetőzött a gyermek igaz történelmi feleletét hallván.

Ostoba jelszó az, hogy vesünk fátolt a multakra. — Miért? Kéért?

Sőt a legmezeibb valóságot kell ismertetni.

Legyünk mi csak szegény, felekezeti tanítók és függetlenek s védjük körömszakadtáig minden iskolánkat az állami befolyástól.

Végezze dolgát a nemzeti vidékeken!*

Szentjóbý K.

Vizkereszt ünnepe. Ma vizkereszt ünnepe: a görög katolikus kapornában 6 órakor reggali nagy istentisztelet kenyér áldással, délelőtt 9 órakor sz. mise, utána vizszentelés és mirovás, déntán 3 órakor nagy vacsernye, utána sz. olvasó.

Mi az újság?

József főherceg állapota. Fiuméből táviratozzák, hogy dr. Kiselják József főherceg kezelő orvosa a beteg állapotáról ma reggel kilenc órakor az alábbi bulletint adta ki: „Éjjele nyugtalan. Gyakran megzavart álom. Álomkor kevesebb kifejezett. Különbösen az állapot változatlan.”

Szorb katonai igazságszolgáltatás. Belgrádból jelentik: A katonai törvényszék Popovics Tamján ezredes elnöksége alatt felfolyamodás folytán most foglalkozott Nikolics százados ügyével, akit ama vád alapján, hogy a királyt szidalmazta, az elsőfoku bíróság két évi börtönre ítélte. A katonai főtörvényszék a megvádolt ezredes büntetését tíz évre emelte fel, a mi nagy feltűnést, sőt megbotránkozást keltett.

Szenzációs öngyilkosság. Párisból írják: Pichegru tábornok szörnyű öngyilkossága foglalkoztatja Páris lakosságát. A tábornok nem tudott kötelet szerezni, hanem egy matrácának csapójából maga font zsinórt, azt nyakaköré erősítette, a zsinór egyik végét az ablakrácsához kötötte és a hurkot addig rángatta míg meghalt. A

* Fájdalom a magyar felekezetek már nem igen bírnak iskolát gyarapítani. És mintsem hogy iskolázatlanul gomba módjára nőjjenek fel a gyermekeink, mint Debreczen határában is, az állami iskolákat mégsem utasíthatjuk vissza, bár sok tekintetben igaza van a cikkirónak.

tábornok súlyos fegyelmi vétség miatt velt bebörtönözve. Az ön gyilkosságnak ez volt közvetlen oka.

A titkos rendőr kalandjai.

[Londoni rejtélyek.]

Sagar Róbert, a londoni City legkiválóbb detektívfelügyelőinek egyike, negyedszázados tevékenység után otthagyja hivatalát.

Sagar mint orvostanhallgató megbarátkozott a City-rendőrség egyik detektívjével. A fiatal diák egyetem évei alatt folytonosan segítségére volt barátjának és több mint ötszáz letartóztatásban vett részt. A City rendőrfőnöke értesült Sagar működő detektívkedéséről és felszólította őt, hogy lépjen be a titkosrendőrök közé. Rövid idő múlva Sagar nagy tekintélyre tett szert társai között. Szpecialitása a bankjegyes idegen alampapirhamisítók kézrekerítése volt. A legsikerültebb fogást akkor tette, amikor 1890-ben elfogta Johnson György amerikai csalót, akit egy londoni bankház hitelleveleinek meghamisításáért két évi fegyházzal sújtottak. Oly ember volt ez a hamisító — beszélt Sagar — aki mindig a legelőkelőbb divat szerint öltözködött s a legfinomabb kávéházakban fordult meg, ahol kapitányok ezimeztették magát. Johnson meg legintimuszabb ezinko-társaival sem tudatta, hogy hol lakik. Többnyire egy-egy uti állomáson találkozott velük. Nagyon óvatos ember volt, aki, ha két ízben találkozott valakivel, már harmadikban kikerülni igyekezett a találkozást.

Sagar volt az a detektív, aki Jack-ot, a hírhedt hasmetszőt is üldözte, de ő sem tudott nyomara akadni. A londoni rendőrség még ma is azon a véleményen van, hogy a gyilkos egy megörült hentes volt, aki később Ausztráliába ment és ott meghalt. Sagarnek Jack után való kutatása közben megesett, hogy két rendőr őt tartotta a keresett hasmetszőnek. Nagyon elképedtek, amikor a gyilkosnak vélt rendőr végül a rendőrfőnökség épületében tűnt el.

Sagarnek sok érzéke volt a humor iránt is. Egy alkalommal az utcán ráakadt egy ismert tolvajra, aki oleso órákat árult. Miközben ez az órárus nagyhangú frázisokkal maga köré csoportosította a népet, egyik ezinkostársa a bímés emberek zsebéből kiesente az órákat, aminek egy mögötte álló harmadik ezinkostársának dugdosott. Sagar a tolongásban félrelökte ezt a harmadik tolvajt és helyette ő maga vette át a lopott órákat. Egy idő múlva a tán véget vetett a játékna és mind a három tolvajt letartóztatták.

Sagart egybéként kedvelték a bűnösök világában. Amikor egyszer éjszaka végigjárt egy sötét utcán, egy ember, akit valamikor letartóztatott, le akarta ütni. A következő pillanatban egy másik ember az utca másik feléről atrohant és föléhöz csapta a támadót. Sagar csak később tudta meg, hogy támadója és védője egymással ellen-égeskedésben levő két rablóbanda tagjai voltak. Sagar legidősebb fiát egy ízben tolvajok ki akarták fosztani. Egyikük hirtelen eikialtotta magát:

— Ne bántsátok, hiszen Sagar fia!

A tolvajok erre addig kísérték a fiatal embert, míg rendőrökjarta, teljesen biztos utcába nem jutott.

Törvénykezés.

A fránya gyermekek. A debreczeni királyi törvényszék Seres Sándor 15 éves derecskei fiút ma 14 napi fegyházra ítélte azért, mert a mult évben márczius 10-én több társával az iskolába ment és az utcán Rác Lajos iskolatársával összeszó-

lalkozott, majd kis pálczájával úgy megütötte a Rácz gyereket lábát, hogy az — alóltag — öt hónap alatt gyógyult volna meg. A mai tárgyaláson azonban tisztázódott az ügy, nevezetesen, hogy a hosszas gyógyulás nem ezen sérelemből állott elő, s így a vádlottal csak súlyos testi sértés vétségében mondták ki bűnösnek. Az ítélet jogerős.

Fölmentett földesi gazda. A debreczeni királyi törvényszék előtt ifju Veres János földesi 19 éves egyént, ma súlyos testisértés bűnűtével vádolta az ügyészség, mert az elmúlt évben Földesen a zsebkésével megszúrta Domokos Antal földesi lakost, Domokos állítólag husz napon túl gyógyuló sértést szenvedett. Amde a tanúk azt igazolták, hogy vádlott cselekményét önvédelemből tette és így vádlottat ma felmentette a törvényszék. A királyi ügyész felebbzett.

Fogházra ítélt kereskedő. Budapesti távirát: Deutsch J. Jenő kereskedő, akinek a Józsefvárosban két évtizeden át virágzó gyarmatára üzlete volt, a múlt év elején tőzsdeveszteségek miatt csődbe jutott és a csődeljárás során kiderült, hogy a könyveit az utóbbi időben rendetlenül vezette s bártudta, hogy fizetéseket nem kért csődít maga ellen. A budapesti büntetőtörvényszék Deutschot vétkes bukás címén 200 korona pénzbüntetésre ítélte. Ma foglalkozott az ügygyel az ítéletábrá, amely a törvényszék ítéletét megváltoztatva, a vádlottat két heti fogházra ítélte. Deutsch az ítélet ellen semmiégi panaszt jelentett be.

Közgazdaság.

Terménylőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése Budapest, 1904. január 18.

Készáru lanyha.	
1905. októberi buza	16 96.—98
1905. áprilisi buza	19 48.—50
októberi rozs	13 30.—32
1905. áprilisi rozs	15 30.—32
októberi zab	12.—02
1905. áprilisi zab	14.—02
1905. májusi tengeri	14 84.—86
juliusi	—
szeptemberi tengeri	—
1905. augusztusi repce	22 30.—40

REGÉNY-CSARNOK.

Rablótanya a rengetegben.

[Regény.]

33.

(Orosz eredetiből.)

Katinka ez éjszaka szökött meg titokban; hogy elpusztítja magát, mintsem a Péter felesége legyen.

A többit tudják olvasóink.

Bogdáné átgondolta az egész elbeszélést. Vajon közölje-e Vladimírral?

A történet sok tekintetben titokzatosnak tűnt fel előtte, de hát a fia titkos küldetéséről semmitsem tudott, meg azután semmiféle érzelme sem volt ilyen rendőri dolgok iránt. Azért inkább arra határozta magát, hogy hallgat.

Mindamellet aggódalmasan ügyelte fiát, de azután elfoglaltak a házi dolgok.

Vladimir izgatottan járt fel s alá a nagy szobában. A nagy hideg miatt jégvirágok nyomódtak az ablakokra.

Meg megállott. Kezét a homlokához nyomta. De hiába töprengett. E gazoktól nem tudta a szeretett lánykát kiragadni. Hiszen még a felől sem volt tájékozva, hogy hova vitték. De mégis tudta volna is, semmit sem tehetett volna, hisz az apának joga van a lányához; a kire a legirtózatosabb

sors várt, ha ennek a vadállatias ripók fizeknek a feleségül kényszerítik . . . Bizonyosan öngyilkosságba üdözik abban a vadonban. Vladimir a szegénylányka sorsára gondolva busan rogyott az ablakmelletti karosszékre és ott tépelődött:

— Csak megmenthetném! Hisz az apja sem jobb annál az erőszakos vőlegényel. Nagyon összeszűrtek a levek, mintha valami közös titkok volna.

Egy gondolat villant át az agyán; de mélyre maga is elmosolyodott.

— De hát mit segítene az is, ha két embernek valami igazságát kiderítenem. Nehéz sor . . . Gondtéljesen töprengtet magam elé. Elmélyedésből az ajtóról hangzó kopogtatásra riadt fel. Ed s anyja lépett be.

Vladimir újra kezdi a nyomozást.

Bogdáné ezt jelentette:

— Egy hölgy var roád. Szánkán érkezett. A kocsis drágabundás nagy úri kocsis. T-hát beengedjem ezt az urasszonyt? Vladimir félre simította homlokáról a haját. Vajon kilehet? Miféle urasszony lehet neki?

[Folytatjuk]

Szerkesztői üzenetek.

Két kurucz theologus. A beküldött kor-tes verset tessék — megzenésítés végett — valamelyik pártirodának felajánlani. Az ötletet, melyben kegyetek Jászi Viktort — kis Khon-nal állítják szembe, ott értékesíthetik, mi azonban nem közöljük, mert Jászi a politikai tévelygéseire daczára is van olyan értékes ember, hogy belőle ilyen témán don csu- fut üzni: nem tartjuk méltónak.

V. Gy. N.-Szében. Elküldhetjük.

Nyitlér.

Mérnöki irodánkat

Debreczenben

Bank-palota, I. fölépcső, II. emelet 28. szám alatt

megnyitottuk.

Sipos és Szász

⇒⇒⇒ mérnökök. ⇐⇐⇐

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Mennyasszonyi kelengye

vászon, szőnyeg

Férfi és női fehérnemű.

Női divatárak.

Határozott árak.

**A tavalyi
Petroleum forrás**

megeredt

NEUMANN NÁNDOR

festék-, lakk-, kenecze és petroleum gyári raktárában

Hatvan-utca 5. sz. alatt.

Telefon 205.

Bronz mázak minden színben dobozanként 16 kr.

**Finom Ruhaszövetekből,
ruha- és bluz-selymekből**

állandó és nagyszabásu

Maradék Vásárt

tartunk fenn.

Bosznay J. és Társa

nőidivat és szőnyeg áruház

DEBRECZEN, Kossuth-n. 5.

Első Alföldi Cognacgyár Részvény társ.

KECSKEMÉTEN. Ajánja:

**Baraczk-szesz,
Baraczk-crème,
Baraczk-cognac**

különlegességeit. Rendkívül finom zamatos italneműek. Részletes árjegyzék és „Baraczk Híradó” kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Sürgöny- és levélczim „Szeszgyár” Kecskemét. Kapható mindenütt.

Vezérképviselő Debreczen részére Trigarsky Emil ur.

A Dr. Borsos-féle

hajszesz és hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj molyosodását. — Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növést és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg hajszesz ára 1—2 korona.
1 tégely hajkenőcs ára 1 korona.

Kapható:

MIHALOVITS J. gyógyszerárában
DEBRECZEN, Főtér 31. sz.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögésnél a legjobb czukorka. 1 doboz 20 fillér. — Kapható (Főraktár Borsy és Farkas fűszerüzletében) Bud i czukrászda, Jósza és Jóna drogueriájában.

Egy szoba, konyha, kamara minden órán kiadó. Csapó utca 29.

Tiszta kezelései kerti bor eladó Simonffy-utca 25. sz. a.

Nagy vidéki városnak legjobb helyén levő 80 év óta fennálló és kitűnő forgalmu fűszer-, vas- és vegyesáru üzlete szabad kézből eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Házikisasszonynak keresek egy intelligens, egészséges, római katolikus leányt. 24—30 év között, szerény igényekkel, főzéshez és felsőruhavarráshoz értsen. Arczképpel ellátott ajánlatok kéretnek a kiadóban.

Házakhoz való mosásra ajánlkozom, József-kir. herceg utca 33. pinczelakás balról 1-ső ajtó.

Hölgyeknek! Popper Dávidné okl. szülésznő lakik: Széchényi-utca 27. sz.

Jó házilag készített boreczet eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Nyugalmozott uriember állandó irodai alkalmazást keres szerény feltételek mellett. Czime a kiadóhivatalban.

Kereskedelmileg képzett, 44 éves, evangélikus férfi, 1000 forinttal (Később ugyanennyit kap) szeretne életképes üzletet átvenni vagy kisbirtokra bérbevenni. Czim a kiadóhivatalban.

Gymnasiunai polgári és elemiiskolai tanulóknak órákat adok. Vizsgálatokra, érettségire is, 5 hó alatt előkészítek; szegénysorsukat teljesen ingyen. Czim „Joghallgató” Késes utca 6. szám.

Jövedelmező foglalkozás. Férfiak, nők, 14 évvel idősebb gyermekek, sőt egész családok is állandó biztos keresethez juthatnak a téli hónapokban. Czim a kiadóhivatalban.

1 kiló szilva 12 kr., 1 liter petroleum 16 kr., naponta friss teavaj kapható Glück Izidor fűszer üzletében, Péterfia-u. Ugyanott egy kis boltiszolga vagy egy tanuló felvétetik.

Ugyes fiatal leány uri családhoz takarítónak kerestetik reggeli órákra József herceg-utca 17. keresztépület.

50 hectoliter 1880. 1885. és 1886-os igen nehéz diószegi bakator 35 frtjával, kisebb részletekben is eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Nyomdász tanuló felvétetik a kiadóhivatalban.

Uradalmakhoz 1905. évre bizonyos feltételek alatt képes volnék akárhány erős fiatal munkást mezej munkába állítani. Kérem a tek. uraságokat minél előbb értesíteni. Czifrem a kiadóhivatalban.

Czipőtűző állandó alkalmazásra kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

1000 darab levélboríték, tetszés szerinti czégnomással 2 forintért megrendelhető Hoff, mann és Kronovitz könyvnyomdájában. Piacz u. 47. Telefon 18.

Polgári Takarékszövetkezet
Debreczen.

Olcsó kölcsönöket nyújt,
kényelmes visszafizetési feltételek mellett. A kölcsönök kamatai hetenként, a heti befizetésekkel együtt is fizethetők

Nagy meglepetés!

Soha többé ily alkalom nem kínálkozik!

500 drb frt 1.95-ért.

Egy remek aranyozott pontossági óra, jól járó, 3 évi jótállással, hozzáillő láncszal együtt, 1 divatos, selyem uri nyakkendő, 3 drb ff. zsebkeendő, 1 remek uri gyűrű utazat drágakövel, 1 gyönyörű bőr-pénztárca, 1 remek zseb-piperetűkör, 1 pár kezelőgomb, 3 mellgomb, 3% double arany patent zár, 1 elsőrendű nikkal íróeszköz, 1 csinos képalbum. tartalmaz 36 képet, a világ legszebbjeit, 1 elegáns párisi női mellű, (ujdonság) 1 pár fülbevaló szimili brillans kövel, igen csalékony, 5 írfás tárgy, nagy derűt-éget idéző előfiatalnál és öregnél, 20 drb fontos levelezési tárgy és még 400 darab különféle, otthon nélkülözhetetlen tárgy. Mindez együttvéve az arva, mely egyedül megéri az árát, **csak** frt 1.95 be kerül. Szétküldés utánvétellel vagy a pénz előleges beküldésével a Bcsi Központi Szétküldés ház által **A. Liban, Krakau Nr. 36.**

Nem megfelelőkért pénz vissza.

Köhögésben

szenvedő használja a rég bevált, köhögés csillapító és jóízű

KAISER mell-caramellait.

2740. közj. hit. bizonyítvány igazolják a biztos hatást **köhögés, rekedtség, katarus és elnyálkásodásnál.** Valódi csakis „Három fenyő” védjeggyel. Csomag 20 és 40 fillér. Raktár Tóth Bela és dr. Rothschnek W. Emil urak gyógyszerárában.

Gáz és benzin motorok és benzin lokomobilok

szelepes vezényművel, leg-egyszerűbb szerkezet, föltétlenül megbízható és olcsó üzemerő. Minden szaktudás nélkül kezelhető, teljes jótállás mellett jutányos árban

ajánlja

PESCHAT és ROTH

motorgyára

Budapest VI., Rökk-Szilárd-u. 40. sz.

Nincs többé szobafüst!!!

Minden kéményt megjavít a

John-féle szab. kéménytoldó

füst és szelelést szabályozó készülék.

220.000 drb. használatban. — Meggátolja a füstzaklatásokat, eltávolítja az árnyékszék büzt, növeli a kémény huzatát.

Leszállított olcsó áron kapható
Lukács Vilmosnál Debreczen, Hatvan-u. 5.

cement-, burkolati-, Eternit Aszbest-pala és mindennemű tetőfedési vállalat.

Választási zászlók és tollak

olcsóbban mint bárhol

HOFFMANN és KRONOVITZ

nyomdájában

DEBRECZEN, Piacz-utca 49.

kaphatók.

Arjegyzék kívánatra azonnal küldetik.
Expediálás naponta.